

LUD

Organ Spółki Wydawniczej

KURYTYBA, DNIA 11 MARCA 1924.

Wychodzi dwa razy na tydzień.

ROK V.

Wydawca w imieniu Spółki Wydawniczej: Ks. Stanisław Piasecki

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Beben

Nr. 21.

Adres dla listów: — Curityba, Caixa Postal 155 — Adres Redakcji: Curityba, Avenida: Dr. Jayme Reis 115. — Paraná, Brasil.

Warunki prenumeraty „LUDU“:

Brazylii rocznie	— — — z dołu 11\$000, z góry 10\$000
Półrocznie	— — — — — 5\$500
Kwartalnie	— — — — — 3\$000
Miesięcznie	— — — — — 1\$000
W Argentynie	— — — — — 10 pezów
W Ameryce Północnej i Kanadzie	— — — — — 3.50 dol
W Europie	— — — — — 12\$000
Num. poszczególny	— — — — — 100 rs

Co odkryła komisja znawców w Niemczech.

Obecny rząd niemiecki wykrea się na wszelkie sposoby od płacenia długów wojennych nałożonych nań przez pokój wersalski. Kiedy rząd niemiecki przegrał sprawę biernego oporu w zagłębiu węglowym Nadrenji i Westfalji, to oświadczył w końcu, że Niemcy wogóle nie są w stanie spłacić tych wielkich długów wojennych. Sprzymierzeni utworzyli wtenczas KOMISJĘ ZNAWCÓW, którzy wyjechali do Niemiec dla zbadania na miejscu owej niemożności płacenia długów. Znawcy ci badają koleje, kopalnie i fabryki niemieckie i wyniki swych badań mają przedstawić konferencji ambasadorów w Paryżu, która albo ulży Niemcom w spłaceniu długów albo zobowiąże ich do ścisłego uiszczania się z nałożonych na nich kontrybucji wojennych. Komisja znawców wysłała także kilku delegatów za granicę. By zbadać po bankach kapitały niemieckie, które zawczasu wywieziono z Niemiec przed obłożeniem ich opłatami wojennymi. Otoż teraz znawcy ci odkryli, że Niemcy mają w zagranicznych bankach

TRZY MILJARDY SIĘDEMSIET MILJONÓW DOLARÓW.

Suma jaką podaliśmy w tytu-

Herabia Damian

POWIEŚĆ HISTORYCZNA OSIEMNASTEGO WIEKU Z

87

Wielki z tej strony Humanis były prawie wszystkie popalone. Mędy zgłi szcrami tedy owedy ukazał się człowiek, się na w dół żołnierzy, zniknął z obawy. Wępie pustą zdawała się być ta ziemia, przez Boga przeznaczona na wawdziny raj dla ludzi.

Mędyż kozakami osińskiemi a żołnierzami zawiązała się znajomość. Kozacy wypytawali się ciekawie Moskale o Gontę i Zeleznika.

— Książowie, książowie, — mówili żołnierze, smierząc się, — oni teraz w mocy naszego generała. Codzieli rano, w południe i wieczorem trzymują w nagrodę swoich czynów, po trzysta nabójek na gołe ciało.

— I dawno?

— Zaraz, gdyśmy ich wzięli.

— I jeszcze żyją?

— Żyją, żyją, ale ciała ich są jednym wielkim bólem, a coraz to nowe batogę, ból ten drażnią i powiększają.

— Widzieliście ich kiedy?

— Widzieli i biliśmy ich pretami, — zasmiali się żołnierze.

Kozakom osińskiem przeszedł moroz po ciele na te słowa i spojrzeli z trwogą na Moskale.

Ciekawość jednak zwyciężyła i po chwili znów zaczęli się pytać.

— A Gontę co robi przy biciu?

— Długo nie dawał znać po sobie, że go boli, ale wtedy oficer nasz wółał: Mócniej, mocniej! Wępie my mocniej bili, aż Gontę zaczął ryczeć, jak zwierzę.

— O rety!

— Bas, pewnego razu spadł nam ze słońca na ziemię, więc biliśmy go na

le, jest wca'e pokażą. Nietylko, że mogłaby ona zapewnić spokój, ale mogłaby uzdrowić nadwzględne finanse paru państw europejskich.

Lecz to są rozważania teoretyczne, ważniejsze to, iż właścicielem tego skarbu jest nie kto inny, tylko biedny naród niemiecki, który za nic w świecie zapłacić odszkodowań nie może, bowiem, jak o tem deklamują mężowie stanu w Berlinie, aljanci przyniewdli naród i państwo do ruiny.

Tymczasem paryska gazeta „Matin“ ujawniła fakt niegospromitujący prusaków: Trzy miljarde siedemset milionów dolarów, mają Niemcy ulokowane zagranicą, z czego na jedne tylko banki w Nowym Yorku, przypada miliard trzysta pięćdziesiąt milionów.

ZASADA NIEMIEC: SIAC NIE ZGODĘ MIEDZY ANGLJĄ A FRANCJĄ.

Zaczyna się tedy rozwiewać legenda o biedzie niemieckiej i wychodzą na jaw te sprężyny, które działały i działają w celu oszukania świata. Cały spadek marki niemieckiej był tylko oszustwem w tej nieuczciwej grze.

EUROPA NIE UWIERZY W KRĘTACTWA NIEMIECKIE.

Lecz naród ten w założeniu swem nikczemny do podstaw, ma obecnie jedną tylko w swoim zrozumieniu rzeczy drogę, wykręcać się wszystkimi siłami od płacenia odszkodowań i oszukiwać, kosztem dobrobytu własnych obywateli cały świat.

Miejmy nadzieję, iż te nadzwyczajne odkrycia znawców nie pójdą na marne, lecz zostaną umiejętnie wykorzystane przez polityków francuskich.

Czas już skończyć w Europie z na wielką skalę zakrojonym szwindlem niemieckim, i zacząć żyć życiem pokojowym.

Wobec wywiezienia tak wielkich kapitałów z Niemiec za granicę, nie można się dziwić robotnikom niemieckim, że urządzają ciągłe rozruchy, skoro cały ciężar odszkodowań spada na warstwę pracującą, a wielki przemysł niemiecki kapitały swoje usunął z pod wszel-

Niemcy dobrze wiedzieli o istnieniu rozbieżności pomiędzy Francją i Anglją, wiedzieli, iż Anglicy, szczerze, czy nieszczerzy w tę komedję uwierzą i zagrali jak na zdolnych aktorów przystało.

Wywołując pieniądze, jednocześnie obniżali walutę, dając pozor zupełnego bankructwa i jak dotąd zobowiązań nie spłacali.

Każdy człowiek znający duzsę pruską, wie co by się było stało, gdyby Niemcy wójnę wygrali, wiadomo jakie wtedy nałożonyby kontrybucje na aljantów i jakby pilnowano, aby pokonani do ostatniego szeląga zobowiązania popłacili.

Mieliśmy zresztą przykład w 1871 roku, jak Niemcy umieli wykorzystać swoją przewagę.

Rząd Witosa nie zdołał przeprowadzić reformy kolejowej w Polsce.

Koleje w Polsce są największą bolączką w Polsce i ciągle przynoszą olbrzymie niedobory. Przyczyną tego złego stanu kolejnictwa polskiego jest przede wszystkim przepięnienie ludźmi zarówno urzędów jak i warsztatów kolejowych zwłaszcza w Królestwie Polskim. Kwitnie też na kolejach polskich nierobstwo i próżniactwo w przerażający sposób, uszwięcone jeszcze przez pierwszy socjalistyczny rząd Moraczewskiego. I tych przywilejów próżniactwa bronią socjaliści wszelkimi sposobami, choć przytem okradają na setki miliardów skarbu polski. Rząd Witosa śmiało przystąpił do udrowienia kolejnictwa polskiego; niestety socjaliści wszczęli wtedy polityczny strajk kolejowy i doprowadzili do ohydnej zbrodni krakowskiej w dniu 6-go listopada, gdzie z rąk zbiorów socjalistycznych zginęło tylu żołnierzy polskich.

Obecnie gazety krajowe opisują nam bliżej tę nieudałą walkę o udrowienie kolejnictwa polskiego.

ROZRZUTNOŚĆ PAŃSTWA NA SZKODLIWĄ AGITACJĘ

Zawodowe związki pracowników kolejowych uzyskały jeszcze za Moraczewskiego różne daleko idące przywileje. Do naj-

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Wraz z rozmówkami dla s kół i samouków. — Autor tej gramatyki, dobry znawca języka portugalskiego w jego brazylijskim odzieniu, wyczerpał w 37 lekcjach cały materiał gramatyczny. Gramatyka ta podjęła najważniejsze reguły i wielką liczbę słów i wyrażeń, aby uczącym się z niej ułatwić jaknajprędzej POTOCZNA ROZMOWĘ w portugalskim (brazylijskim) języku. Z tego względu także nadaje się ta gramatyka do SZKÓŁ DLA DZIECI 3 i 4 STOPNIA, które już znoją podstawowe pojęcia gramatyczne.

Dobro najszerzego czołu polskiego w Brazylii miała „Oświata“ na celu przy wydawaniu tej gramatyki, przeto obrata drogą, która jej się wydawała względnie najlepszą, aby z niej korzystała jaknajwiększa liczba Rodaków, którzy nie zadowalniają się ciężką pracą po kolonjach, chcą chwycić się zawodów wyższych i zyskowniejszych.

Jako uzupełnienie dodano do gramatyki tej ROZMÓWKI NAJPOTRZĘBNIJSZE: w podróży, w hotelu, na morzu, na kolonji, w rodzinie, przy zakupieniu w sklepach, powitania, odwiedzenia i t. p.

C na za 1 egzemplarz gramatyki w orawie tańszej i na lepszym papierze wynosi 4\$000, w oprawie kartonowej na zwykłym papierze 3\$000, broszurawa 2\$500.

ZAKUPUJĄCY W TUZINACH w sekreta acie „Oświaty“ otrzymują darmo dwa egzemplarze na każdym tuzinie jakiegokolwiek oprawy, to znaczy, że placą tylko za 10 egzemplarzy a otrzymują 12.

SKŁAD GŁÓWNY: „OŚWIATA“, Kurytyba, Caixa postal 155.

Gramatykę tę można także nabyć w Redakcjach i Księgarniach polskich w Kurytybie.

kiego opodatkowania wywołują je za granicę.

W Południowej Ameryce złożyli Niemcy swoje kapitały w bankach argentyńskich i chilijskich, gdzie i stopa procentowa jest wysoka a waluta stała.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Ważniejsze ogłoszenia „Oświaty“: Już wyszła jako N 2 wydawnictwo „Oświaty“ MAŁA GRAMATYKA JĘZYKA PORTUGALSKIEGO.

Dr. Allegretti Filho

LECZENIE OGÓLNE.

Specjalność choroby kobiece i dziecięce. Przyjmuje od 10-tej do 12-tej i od 4-tej do 5-tej. Konsultorium i rezydencja: ulica Comandador Araújo N 50. — Telefon N 65.

dla pracy w związku, przyczem pracownik zwolniony pobiera pełne uposażenie z kasy państwowej i zachowuje prawo do zajmowanego stanowiska służbowego w razie powrotu do służby. Ten przywilej ułatwiający związkom niesłychanie pozyskanie pracowników dla prac związkowych przyczynił się do rozmnożenia się związków kolejowych, zwłaszcza, że zarząd kolejowy przy udzieleniu zwolnień wcale nie przestrzegał wskazanego stosunku (1 zwoln. na 2000 członków). Doszło też do tego że obecnie dla prac w różnych związkach kolejowców zwolnionych jest przeszło 200 kolejowców, opłacanych przez państwo. Przyjąwszy pobory każdego z nich w bieżącym miesiącu przeciętnie na 80.000.000 marek stwierdzimy, że państwo wyrzuciło w b. m. około 16 miliardów prosto w błoto! Jeśli się zaś zważy że spośród tych zwolnionych przeszło 90 proc. pracuje — jak to ostatni strajk kolejowy w jaskrawy sposób udowodnił, — za pieniądze państwowe przeciwko państwu, agitując za strajkiem nie tylko pośród kolejowców, ale także pośród górników i wszelkiego rodzaju robotników fabrycznych, to już nie zdumienie, ale wprost groza oparowuje każdego uczciwie myślącego obywatela, że coś podobnego jest wogóle możliwe i że może to trwać tak długo.

Papierosy „VEADO” Lotus Mieszanka delikatna

Wiadomości z Polski.

CHOROBA MINISTRA SPRAW ZAGRANICZNYCH ZAMOYSKIEGO.

Paryż, 30-go stycznia. — Jak już donosiliśmy pokrótce, minister Zamoyski zachorował obłożnie. Wobec blisko 40-stopniowej temperatury, p. minister z polecenia lekarzy przez kilka dni nie mógł wstać. Przebieg choroby normalny. Przy pierwszej możliwości p. minister wyjedzie natychmiast do Warszawy.

JEDNOLITY FRONT POLSKI WŚRÓD RUSINÓW — PRZELAMANY.

Ze Lwowa donoszą: W ostatnich czasach wylonili się silne tarcia w grecko-katolickim konsystorzu we Lwowie. Zdawało się, że z chwilą przyjazdu metropolity Szeptyckiego, nastąpi ustalenie jednolitego frontu ukraińskiego który ostrzeżem zwrócił się przeciw Polsce. Ukraińscy działacze spodziewali się, że metropolita Szeptycki front taki zorganizuje. Gdy jednak zorganizowała się silna druga partja obok trudowej, radykalna, która weszła w kontakt z bolszewikami, metropolita Szeptycki odsunął się od współdziałania. Dziś stwierdzić należy, że jednolity front ukraiński pod kierunkiem Petruszewiczowców w Małopolsce wschodniej nie będzie osiągnięty.

KIEDY BĘDZIE MOŻNA JECHAĆ DO AMERYKI?

Warszawski „Wychodźca” donosi, że polski kontyngent emigracyjny jest wyczerpany i dopiero w czerwcu 1924 będzie otwarty nowy sezon emigracyjny na rok 1924-1925. Najwcześniejszy wyjazd jest zatem możliwy dopiero przy końcu września, października lub listopada bieżącego roku. Stwierdzenie o wyjazd do Ameryki będzie można rozpocząć do-

piero po otwarciu tej nowej kwoty emigracyjnej zapewne w czerwcu bieżącego roku. Urząd emigracyjny amerykański chce ograniczyć emigrację polską z 21 tysięcy na 9 tysięcy ludzi.

CZESI PRZECIW RUSINOM.

Lwów, 25-go stycznia. — Dzisiejsze pisma ukraińskie donoszą, że rząd czeski wydał na Rusi Południowej szereg zarządzeń przeciwko Ukraincom mianowicie cofnął dotację na rzecz szkół ukraińskich, a nadto zwolnił cały szereg urzędników ukraińskich, zastępując ich moskalofilami.

250 000 MAREK POLSKICH KOSZTUJE DZIENNIK W WARSZAWIE.

Dnia 29 stycznia Związek wydawców warszawskich pism codziennych uchwałił podwyższenie ceny pojedynczego egzemplarza dziennika na 250.000 marek.

PLANY PETLURY.

Charkowski organ sowiecki „Wisti”, komunikując o „ucieczce Petlury z Polski” podaje, iż wyjechał on zagranicę paszportem na imię Stefana Mogiły i udał się do Budapesztu na Węgry. Pobyt jego na Węgrzech jest związany z zamiarami rządu węgierskiego wykorzystania jego wpływu w celu — jak zapewnia gazeta sowiecka — użycia emigracji ukraińskiej dla walki z Czechosłowacją.

NOWY POSEŁ POLSKI W PARYŻU.

Z Warszawy donoszą: Według krążących tu pogłosek na stanowisko posła polskiego w Paryżu na miejsce Maurycyego hr. Zamoyskiego, upatrzone jest dotychczasowy szef protokołu dyplomatycznego Stefan hr. Przezdziecki. Miejsce hr. Przezdzieckiego w Warszawie zajmie p. Okęcki, dotychczasowy poseł w Belgradzie.

Papierosy „VEADO” YORK Mieszanka

Z Brazylii.

Kurytyba.

KATECHIZM dla polskich szkół w Brazylii wydanie niebawem z druku nakładem „Oświaty”. Pierwszy arkusz odbito już w drukarni „Ludu”. Jest to wierny przekład katechizmu zatwierdzonego przez biskupów brazylijskich. „Oświata” wydając ten katechizm postąpiła w myśl odezwy Ojca św. Piusa XI, który obecnie wzywa cały świat katolicki, nie tylko duchownych, ale nawet świeckich do gorliwego nauczania katechizmu. Wobec tego, że w Brazylii szerzy się bezprzykładna i przerażająca nieznanność prawd wiary u wszystkich — „Oświata” pragnie przez wydanie tego katechizmu, dać do ręki podręcznik do nauczania wiary i nauczycielom i rodzicom, by w ten sposób utrzymali przy wierze Ojców, młode pokolenie; w kwietniu można już będzie nabyć katechizm w sekretarjacie „Oświaty”.

W DOMU TOWARZYSTWA TADEUSZ KOŚCIUSZKO — Łączność i Zgoda przy ulicy Ebano Pereira, odbędzie się w niedzielę dnia 16-go marca o godzinie 5 i pół popołudniu o czyt Ks. Jana Rzymekki pod tytułem: WOODROW WILSON, jego zasługi koło zmatwień wstania Polski: Wstęp bezpłatny dla wszystkich Rodaków.

ODCZYT O MĘCE PAŃSKIEJ z obrazami świętymi odbył się w Kandydzie dnia 9 marca przy licznych współdziałających ciekawych w nowym domu ruchliwego TOWARZYSTWA SW. WÓJCIECHA. Odczyt wygłosił i dobrze objaśnił obraz Ks. Jan Rzymekka. Cały dochód 71\$300 przeznaczono na uzupełnienie kursu nauczycielskiego przy „Oświacie”.

NIEMOŻLIWOŚĆ. W głębokim smutku spędza obecnie dni swoje w Kurytybie p. (Feliks) Bernard (Z)danowski, nasz Dyogenes parański. Jako dbały o kulturę polskiego plemienia w Brazylii, zatroskał się wielce, gdy się dowiedział, że „Świt” przestał świtać i zapadł się chwilowo w mroki. Przyłożył się więc pilnie do pracy i z uciętymi groszy złożył aż 10\$000 na ołtarz kultury, by pomódz „Świtowi” do świtania. Powody swej hojności wyłuszcza p. Zdanowski w „Diario da Tarde” z dnia 5-go marca i wzywa tam nawet brazylijan do pomocy, by ratowali tę ostatnią deskę ratunku polskiego postępu. Wysiliwszy się na ten ratunek „Świt” p. Zdanowski spoczął na laurach i z zadowoleniem ze spełnionej ofiary, oczekiwał skutków swej odezwy. I nie omylił się. Już dnia 6-go marca w tym że „Diario da Tarde” okazało się echo tej odezwy, niestety, zupełnie niezrozumianej, i to przez taką osobistość jak dra. Szymona Kosobudzkiego, który obecnie stanął na czele spółki redagującej „Świt” zmartwychstały. W odpowiedzi obecny redaktor „Świt” zmył naszego Dyogenesa parańskiego gruntownie przy pisując mu złą wolę, której p. Zdanowski stanowczo nie miał, i piętnując go z drugiej strony jako matluco (matolka) którym p. Zdanowski bezwzględnie nie jest. To nam każe wyznać naszą sprawiedliwość dziennikarską i musimy bronić wdowej ofiary, pracy i poświęcenia p. Zdanowskiego, że odjął sobie od ust, a dał „na nowy świt” „Świtowi”. Nie chcieli biedaka przyjąć do „żelaznej brygady” „Świt” bo był goły, a dziś nawet ofiarą jego wzgardził nowy „brygadjer” brygadowców „Świt”. Niech ta nasza wzmianka obecna pocieszy serce i utuli ból p. Zdanowskiego i niech pamięta, że on nie pierwszy ani nie ostatni z tych których za usługi kopnął „Świt”. Jeżeli wzgardzono i nie oceniono kilkumiesięcznej ofiarnej pracy p. Jaczewskiego, to niech się nie dziwi p. Zdanowski, że i jego dorazną ofiarę odrzucono. Panu Zdanowskiemu przesyłamy naszą pełną kondolencję i współczucie za doznany zawód, za brak uznania i za niedocenianie dobrych chęci. Pod złą marką zaczyna świtać „Świt”, skoro p. Zdanowskiego zaliczył do puszczyków i grabarzy kultury.

Paraná.

TRES BARBAS. Korespondent nasz p. L. Szczerbowski donosi nam o nadzwyczajnym wypadku. Oto dnia 25-go lutego wśród posuchy panującej od dłuższego czasu zdarzył się w Tres Barbas MROZ i poniszczył wiele kukurydzy i fizonu posadzonego na niższych jest to rzecz niebywala, by tak wcześnie w środku lata zjawił się nagły mróz. Dotychczasowa długotrwała posusza, wyrządziła wielkie szkody w polach i ogrodach; rośliny marnieją, a nawet zbiór batatów słodkich nie będzie świetny.

(Przy p. k. e. d. Rzeczywiście ten mróz to wielka niespodzianka. W Polsce jest 5 miesięcy bezwzględnie pewnych i wolnych od mrozu; na wyżynie parańskiej uważano z miesiące za wolne od mrozu to jest styczeń i luty; obecnie okazuje się, że i w lutym może wypaść mróz. Potwierdza to orzeczenia pewnych starych kaboków (leśni Brazylijanie), którzy patrząc na ciężką pracę polskich kolonistów koło zasiewów i zbiorów zboża mówią, że o Paranie i jej klimacie nie pewnego bezwzględnie orzec niepodobna i że cała praca zbożowa to gra w loteryję, która różnie może wypaść.)

Rio de Janeiro.

STOLICĘ BRAZYLIJ połączono przed tygodniem nowym kablem podmorskim wprost z Buenos Aires, co znacznie ułatwia i skraca komunikację telegraficzną.

Tow. Tadeusz Kościuszko-Łączność i Zgoda

zaprasza członków swych i Rodaków na odczyt po tytule: WOODROW WILSON I JEGO ZASŁUGI KOŁO BUDOWY NOWEJ POLSKI

który dnia 16-go marca w niedzielę o godzinie 5 i pół w ksiądz Jan Rzymekka w sali Towarzystwa przy ulicy Ebano Pereira. — Wstęp bezpłatny dla wszystkich.

FINANSOWA KOMISJA ANGLIJSKA opuściła 5-go marca na okręcie „Avon” Brazylię i wraca do Anglii Uroczyste pożegnali się członkowie komisji z prezydentem, a w hotelu Copacabana — Palace wydał im kilka dni przedtem, minister skarbu Sampaio Vidal uroczyste przyjęcie. W toaście pożegnał minister skarbu, członków a zwłaszcza dyrektora komisji lorda Montagu i podziękował mu za wskazówki przy sprawie skarbu brazylijskiego; przyrzekał, że będzie z nich korzystał, a zarazem prosił, by Brazylię która jest krajem ogromnej produkcji różnych surowców, dopuścić do rynków angielskich; zwłaszcza odnośnie do produkcji bawełny może Brazylija w przyszłości dostarczyć przemysłowi angielskiemu ogromnych zapasów surowca.

WE WTOREK ZAPUSTNY, w czasie karnawału, przejechały automobile w Rio de Janeiro aż 6 osób na śmierć; obok tego jest wielu rannych, lecz liczby ich nie podała jeszcze policja.

SĄD PRZYSIĘGLYCH w stolicy uwolnił od kary i odpowiedzialności adwokata Marcio Vatterio Tavares w dniu 2-go marca po długich 3 dniowych rozprawach. Wyrok ten wywołał przykre wrażenie i jest wprost ohydą do zbrodni. Rzeczoną a łowka Tavares zastrzelił w restauracji swojego własnego szwagra Teixeira Peckolt w lipcu zeszłego roku. Pierwszorzędne siły adwokackie stanęły tu w obronie oskarżonego adwokata, lecz i oskarżyciele wezwali również tych prawników. Rozprawa trwała trzy dni. Prokurator sądowy José Lyra i adwokat dr. Heitor Lima świetnie dowiedli winy mordercy; ostatecznie cała walka adwokatów zesłała do tego czy morderca był rzeczywiście w stanie „zupełnego opilstwa” czy nie. Obronca mordercy dr. Evaristo Moraes przywłókł do sądu aż 200 tomów różnych dzieł prawniczych i medycyny sądowej i ostatecznie przysięgli uwolnili mordercę adwokata od wszelkiej odpowiedzialności, postępując tu wedle woli a nie wedle rozumu. Wogóle sądy przysięgłych w Rio de Janeiro już wielokrotnie tak postąpiły, zwłaszcza przy zabójstwach z miłości różnych chanków; po osądzeniu i stwierdzeniu że zbrodnia pochodziła z namienności czyli było tak zwane crime passiona, uwolniono morderców. Wyrok w sprawie adwokata Tavaresa prawie jednoznacznie potępia prasa stołeczna.

Papierosy „VEADO” LA REINE Mieszanka na specjalną

Ze świata.

Anglja.

GABINET ANGLIJSKI JEST GERMANOFILSKI. Paryż, 24-go stycznia. — „Liberté” zamieszcza artykuł Reinwilla, w którym tenże twierdzi, że wszyscy członkowie gabinetu angielskiego są germanofilami. Sądzi on że eksperyment z rządem robotniczym będzie Anglię dużo kosztował. Tylko Niemcy mają powód do niechęci. „Journal de Debat” podnosi, że czterech angielskich ministrów należało do międzynarodówki hamburskiej.

KURS PIENIĘŻNY. Funct sterling 88,000 frank francuski 320 rs., lira 309 rs., dolar amerykański 85,500, milirys portugalski 280 rs. per argentyński papierowy 2\$860, złoty 6\$500, peso urug. 6\$530, peso hiszpańskie 1\$065 marka niemiecka bez wartości.

SOCJALIŚCI Z STANÓW CZICAMI. ABY MOGLI STAĆ LORDAMI. Londyn. — Prawdomo- nem jest, że socjaliści Sida Webbs i Wedgwood zaprezentowali prz z Macleoda do szlachectwa, aby reprezentować interesy Labour Party w Izbie Lordów.

Włochy

ZRZROJENIA POWIETRZA WŁOCH. Rzym. — Liczba samolotów włoskiej floty powietrznej, byc podniesiona do końca sny bieżącego roku z jedena tysiąca na 4,500.

Rosja.

PROTEST EMIGRANTÓW SYJSKICH PRZECIW DZIAŁANIU ROSJI SOWIECKIEJ

Kraków, 27-go stycznia. Stowarzyszenie emigrantów syjskich we Francji, reprezentujące przeszło 2 miliony syjan, ogłasza w dziennikach ryskich protest, przeciw wazkim zamiarom uznania Rosji sowieckiej przez państwa dzoziemskie.

Prawdziwa Rosja narodziła się oświadczają emigranci — kuje z niecierpliwością gony swego wyzwolenia i do wyswobodzenia Rosji i cisku trzeciej międzynarodki, której agencji, sprowad do Rosji przez wroga trzejli ją przez lat sześć podsi żelaznym obcasem, nisz bez litości wszystkie bogactwa nagromadzone przez całe ki pracy narodowej.

W końcu emigranci oczekają, że pragną dać Rosji narodowy, który bez niecierpliwości i animozji, wskrzesiłby sprawiedliwość, normalny rząd, bezpieczeństwo i do każdego możliwość zarobku pracą straszliwych ran, a nych krajowi przez ustroj wiecki.

Odezwę tę podpisali Aleksinski, Michai Fiedor Hurck Kartoszew. hr. Kofcew, Krupienski, Szekel, Siemionow, Aleksander Tref S. Tretjakow i ks. Jerzy becko.

W ROSJI WZBIERA KREWAWA FAŁA POGROMÓW DOWSKICH.

Warszawa, 24-go stycznia. Radio z Moskwy. — Władcy żydów moskiewskich, zawał popłoch. Oczekują wystąpienia komunistów i wyzwoleń narodu rosyjskiego od żydów. Na czele nacjonalistów ma stanąć Budnik Nacjonalisci zapowiedzieli taką rzeź żydów, jakiej jeszcze na świecie nie było.

MORDERSTWO W CERNIE.

Z Moskwy donoszą, że w Połtawie został zamordowany pop, zaraz po wygłoszeniu kazania, w obronie „żywej kwi” i przeciw patryjarze Tynowu.

Anglja.

WIELKI WYNALEZENIE. Z trwoga myślą każdy o szłej wojnie, która rozegrała się w powietrzu i to przy pomocy trujących gazów puszczanych z latawców. Aż oto przeziwstraszne; broni umysł wynalazł środek ochronny. National donosi, że w Anglii mik Francis Picket wynalazł takie gazy, trujące które wznoszą się nad zagrożoną przestrzeń, rozpościerają się nad

DR. GARCIANO DE OLIVEIRA
Operator akusier.
Leczy masażem elektrycznym, reumatyzm, neuralgię i paraliż. Bada nos, uszy i gardło.
Przy ulicy Avenida Luiz Xavier nad apteką AVENIDA — Telefon 755.

jak chmura i zabijają albo oszałamiają lotników i fak uwalniają kraje od ataków lotniczych. Oby się tylko ten wynalazek okazał skutecznym wszędzie i w każdej chwili, czy w czasie pogody, czy deszczu, wśród ciszy w powietrzu i w czasie wiatrów.

Norwegja.

Profesor Vigard z uniwersytetu w Chrystianie miał po wielu doświadczeniach dojść do pewności (?) czy przeświadczenia, że poza atmosferą ziemską (która znajduje się na około 120 kilometrów) azot krystaliczny tworzy grube i mocne ściany i to jest powodem niebieskiego zabarwienia powietrza.

(Przyp. Red. Odkrycie czy tylko przypuszczenie to wydaje nam się bardzo dziwnem, bo jakżeby mogła być ziemia w ruchu obrotowym i postępowym koło słońca, gdyby ją otaczały jakieś ściany?)

St Zjednoczone

W STANACH ZJEDNOCZONYCH JEST 3.000.000 POLSKICH WYBORCÓW.

Washington. — Statystyka urzędowa stwierdza, że w Stanach Zjednoczonych jest 3.000.000 polskich wyborców, czyli Polaków uprawnionych do głosowania.

WRANGEL PRZYJEDZIE DO AMERYKI.

Belgrad. — Grupa generała Wrangla zostanie wysiedlona z granic Jugosławii i przeniesiona do Stanów Zjednoczonych. Powodem wysiedlenia grupy Wrangla jest żądanie rządu sowieckiego. Sowiety tylko pod tym warunkiem zgodzą się na wznowienie stosunków dyplomatycznych z Jugosławią, o ile rząd Jugosławiański cofnie swoje prawo azylu dla generała Wrangla i jego grupy.

Argentyna.

Argentyna jest wielkim rynkiem zbytu dla Brazylii i odwrotnie. Z Brazylii do Argentyny idzie herwa, drzewo, banany i pomarańcze przede wszystkim, a z Argentyny do Brazylii zboże w ziarnie i mące, zwłaszcza pszenica. Obecnie jednak rząd argentyński zabiega usilnie, by zmniejszyć przywóz brazylijski. Z ogromnym nakładem pieniędzy rozszerza hodowlę drzewa herwa-matte w prowincji Missiones; obecnie znowu argentyński minister rolnictwa wezwał ludność i rolników północnych prowincji do uprawy bananów, by nimi można zaopatrzyć rynki argentyńskie. Gdyby się ta hodowla udała, to ubytek rynku argentyńskiego będzie wielkim uszczerbkiem dla Brazylii, która w roku 1922 wywoziła do Argentyny 2.852.336 kiści bananów, których wartość 5478 kontów.

Korespondencje.

Porto União, dnia 27-11-24 roku

Szanowna Redakcja!
Pr. szę uprzejmie o łaskawe umieszczenie niniejszej korespondencji w swym pryncyplnym piśmie, za co z góry serdecznie dziękuję.

Redakcja 34 lat gospodarzem w Brazylii, miałem sposobność zwiedzić wiele okolic trzech południowych stanów tj. Rio Grande do Sul, Sta Catharina i Parany przy pomocy wycieczek, które robiłem w tym celu. Z tych wszystkich wycieczek żadna nie zrobiła na mnie takiego wrażenia jak ostatnia, która urządziłem sobie na początku tego miesiąca do okolicy leżącej w Paranie, na zachód od miasteczka Nova Sede w Cruz Machado. Z wiatrem tam wielki obszar ziemi rządowej, leżący między rzeką Victoria a rzeką Rio de Ateja.

Ziemia aczkolwiek nierówna, nie posiada jednak wielkich gór i jest bardzo dostępna, a co najważniejsze, że jest to bardzo dobra ziemia, która może

się nadawać pod wszelkie uprawy. Byłem już, jak wspominałem w wielu okolicach i w wielu tych miejscowościach gospodarowałem, to też znam się dobrze na zemi i mogę śmiało stwierdzić, że nigdzie tak dobrej ziemi i tak łatwych warunków do rozwoju gospodarki nie spotykałem. — Na wielu kilometry, które dotychczas zwiedziłem, przekonałem się, że kolonisci są w biedzie, ponieważ, że wiele pracują, lecz praca ich, która tyle trudu kosztuje, idzie na marne, a to z tego powodu, że ziemia tam są nieudobne, nieurodzajne.

Kolonista jednak osiadłszy na takiej ziemi, chociaż chce być, to jednak nie jest w stanie pojechać sobie do okolic, za lepszą ziemią. — Toż ja znalazłem bledę Rodaków po kilkunastu godzinach gorąco, każdemu nabię tej ziemi, którą zwiedziłem, co zresztą jest łatwe bo lit 10 akr. wy kosztuje około 400\$ i każdy ma prawo mieć dwa loty, z których jeden musi zapłacić z góry, a drugi dostanie na wyjątek. — Kolonisci będą mogli w krótkim czasie wzbogacić się, bo pracując szerzej na takiej ziemi, mogą być pewni, że praca ich nie marce nie pójdzie.

Mylili się też, który pomyślał, że ja polecając tę ziemię, mam na myśli zrobienie interesu, lub wprowadzenie Rodaków w niedzielę Robę do latwego, bo czuję tę niedole po kolonistach i pragnę dobra kolonistom polskim. Ja sam nie skłamałbym chętnie na tamtej ziemi, ale już jestem za stary i wkrótce wyjeżdżam do Polski.

Franciszek Radwański

Rozmaitosci.

KOBIETA — WAMPİR.

W mieście Guatemala, stolicy rzeczypospolitej tejże nazwy na kilka lat przed wybuchem wojny światowej, powstał nowy hotelik, nazwany „Indra”. Dzięki nieznanemu w tym kraju wykintowemu i niezmiernie czystości, hotel zjednał sobie licznych gości zśród kupców amerykańskich, jacy zjeżdżają tu dla zakupu miejscowych towarów, głównie kauczuku. Założycielką pensjonatu była młoda siódma kobieta Indra Voitu, mieniąca się metyską ze Stanów Zjednoczonych. Była to kobieta o gładkich manierach, zdradzająca, choć obycie się w lepszym towarzystwie, Odnaczała się pracowitością, posunięta, aż do przesady. Zwrociła ogólną uwagę, iż prowadząc kuchnię dla gości, trzymała u siebie służbę wyjątkowo w godzinach od rana do zmroku. Wieczorem kucharka i dwie posługaczki po ukłoneniu pracy, szły na nocleg do swoich mieszkań w mieście, w hotelu zaś zostawał jeden jedyny odzwierzy sługa i posłaniec w jednej osobie, stary czarnoskóry Jim którego przywołała ze sobą z konwojentu. Gości e. prawie wyłącznie młodzi wysłańcy firm amerykańskich, zmęczeni pracą całodzienną wcześniej kładli się na spoczynek, tembardziej, że miasto ubogie w rozrywkę nocną nie pociągało ich do siebie. W hotelu „Indra”, złożonego z kilku pokoiów, rzadko kiedy przebywało więcej niż dwóch lub trzech gości, najczęściej był tylko jeden. Od pewnego czasu hotel nabiętał dziwną opłoni. Ci i oni goście po przebudzeniu się z rana, narzekali na ogólny upadek sił, bóle głowy i szum w uszach. Lekarze miejscowi nie byli w możności odgadnąć przyczyn wyrażonych oznak osłabienia pacjentów. Położenie miasta jest naogół zdrowe, a hotel znajdował się w wyjątkowych warunkach higienicznych. Pomijając gość mi nie zdarzyli się europejczy, nie przywyczażeni do klimatu południowej Ameryki. Dr. Sande, zdolny, chociaż lekarz dopiero początkujący, w ciągu roku miał w praktyce sz kilku pacjentów z zupełnie zbliżonymi objawami. To go zastanowiło i postanowił rzecz tę zbadać o ile mużności. Hotel „Indra” stał pośrodku ogrodu, ukryty w gąszczu drzew i krzewów. Doktor zamieszkał w niedalekim sąsiedztwie, czyli w spójnionej wyjeżdżał w tamtą stronę. Musiał coś uważać skoro pewnego dnia odwiedził dyrektora policji i miał z nim dłuższą konwersację. Następstwa tych obrad naprowadziły na odkrycie, które zaskarżowało opinię miasta. Pani Indra Voitu znalazła się w areszcie, a jej hotel opieczłowoano. Wywiadowcy policji w ciągu szeregu zabiegów, wykryli rzecz niesłychaną. Młoda hotelarka posiadała instynkty wampira. Skoro upatrzyła odpowiednią dla siebie ofiarę dawała mu na wieczerze środek nasenny. Gdy gość zasnął okrutna kobieta odwiedzała jego sypialnię i przy pomocy skomplikowanych pompki chirurgicznej krew z niego wylatywała używając jej za napój. Siłowność podejrzęła została stwierdzoną po oglądnięciu ciar jej wampirycznych instynktów U kilku jej byłych gości na arteriach szły odnaleziono ledwie dostrzeżalne ślady nakłucia nety słychanie ostrym i cienkim wykłem pompki.

Potworna kobieta w końcu przyznała się do wszystkiego i jedynym nie ujmiając wyjaśnić przyczyn tych popędów krwawych i nieudzielnych.

Lecz i ta zagadka w końcu została rozwiązana. Dalesze badania doprowadziły do wykrycia, że wyjątkowo ten okaz w linii ojczyzny miał przodków w Oceanji gdzie ludożerstwo kwitło jeszcze przed kiludziesięciu laty. Jest

możliwe, iż w ustroju amatorski krwi ludzkiej znalazły się jeszcze instynkty dziedziczne.

Papierosy „VEADIA”, New York mieszani.

Ostatnie wiadomości

TELEGRAM Z WARSZAWY z 5-go marca donosi, że do stolicy Polski przyjechał generał francuski Duval, aby umówić się o komunikację powietrzną między Polską, Francją i Ameryką południową.

(Przyp. Red. Jak wiadomo Francja zaprowadziła linię lotniczą między Dakarem a Algierem i południową Francją. Obecnie Francja chce połączyć linią powietrzną Brazylię (Rio de Janeiro, Pernambuco) z Dakarem na zachodnim wybrzeżu Afryki. Początkowo przewidywano tą drogą dochodziłyby z Brazylii do Francji w 5 dniach a do Polski w 6 dniach, gdy tymczasem okręt jedzie z Brazylii do Francji dni 14; samoloty przyspieszyłyby bardzo transport ważniejszych listów zwłaszcza w sprawach handlowych)

W WARSZAWIE odbyły się dnia 2 i 3-go marca wielkie i burzliwe zgromadzenia i manifestacje ludowe z protestem przeciwko uwięzieniu polskich robotników przez władze pruskie na Górnym Śląsku. Policja pilnowała porządku i starała się powstrzymać manifestantów od wybruków.

(Przyp. Red. Telegram nie podaje bliżej, czy rozchodzi się o 70 robotników uwięzionych w Gliwicach pod zarzutem zdrady stanu czy też wogóle o rugi robotników polskich z niemieckiego Górnego Śląska. Manifestanci zapewne chcieli się dostać przed poselstwo niemieckie w Warszawie, lecz powstrzymała ich od tego policja.)

TELEGRAM Z 8-go MARCA Z WARSZAWY donosi, że w ministerium wojny uwięziono wysokiego urzędnika wojskowego pod zarzutem dostarczania informacji wojskowych i dokumentów tajnych poselstwu rosyjskiemu w Warszawie. Uwięzienie to wywarło wielkie wrażenie i jest w związku z uwięzieniem w ostatnich dniach wielu szpiegów z tajnej organizacji szpiegowskiej, która się rozszerzyła po miastach polskich.

RYKOW prezes Rady Sowieckich rosyjskich w drodze z Rosji przejechał w tych dniach przez Berlin do Londynu. Podróżuje incognito i tajemniczo, z jednej strony z obawy zamachów na jego życie, a z drugiej strony uwalnia w ten sposób rządy od kłopotliwych powitań urzędowych, jako głowy państwa uznanego dopiero w ostatniej chwili.

W DRODZE DO BRAZYLII znajduje się dawny kanclerz niemiecki dr. Cuno. W porcie w Bilbao w Hiszpanii oświadczył były kanclerz pewne dziennikarzowi wprost, że Niemcy chcą wszystko zapłacić, tylko nie należy im w pracy przeszkadzać.

WE FRANCJI wzrosła drożyzna środków żywności o 40 procent a to wskutek spadku franka. Ludność zwłaszcza po miastach ogarnia pewien niepokój.

KONFERENCJA W RZYMIE, która miała ograniczyć zbrojenia na morzu, skończyła się na niczem. Właściwie Hiszpanja i Rosja przyprawiły o upadek konferencję; zrazu żądały zupełnego rozbrojenia a potem znowu zażądały, tak znacznej tonaż, że im odmówiono i tak konferencja spełza na niczem. Chile, Grecja i Szwecja chciały ograniczyć zbrojenia jeżeli to samo uczynią Argentyna, Turcja i Rosja; ponieważ te państwa odmówiły, więc same cofnęły swoje przyrzeczenia i wszystko zostało po dawnemu. Liga Narodów poniosła klęskę.

Związek Polski

W KURYTYBIE
Nadzwyczajne Walne Zebranie
Niniejszym zaprasza się Szanownych Członków Związku do Nadzwyczajnego Walnego Zebrania, które odbędzie się dnia 16-go marca r. b. o godzinie 2-giej po południu w celu uzupełnienia Zarządu.
Na porządku dziennym ważne sprawy.
Za Zarząd: Sekretarz **K. Miteczuk**

Baczność!

São Matheus.
Uwładamiam moich Szanownych Odbiorców i Przyjaciół iż sklep mój przeniosłem z ulicy Dr. Manoel Pedro na ulicy Barão de Capanema, do domu mego brata Walentego Samsonowskiego. W nowym miejscu polecam się łaskawej pamięci dawnej mej klienteli.

Michał Samsonowski.

ZIEMIA NA SPRZEDAŻ!

Mam na sprzedaż dwanaście tysięcy akrów ziemi (fazynali i d. sadzenia). Ziemia ta leży w miejscowości Boa Ventura, a jest tak dobra, że drugiej takiej w całej Paranie nie znajdziecie. Niema na niej żadnej hipoteki; nawet sądownie ziemia ta jest całkowicie legalizowana.

do sprzedaży, cena za jeden akier wynosi 75\$000 (siedemdziesiąt pięć milirów) Fazynali jest oddzielony od ziem do sadzenia.

Quadro Urbano (Boa Ventura) ma wymierzonych 50 akrów, gdzie się zbuduje kościół i t. d. Miejscowość ta jest oddalona od miasta Prudentopolis o 14 mil.

Stwierdzenie tego, co w niniejszym ogłoszeniu jest wymienione, to jest jakość ziemi, jej sądowe zabezpieczenie, urodzajność, klimat, woda, drogi, wszystko to można oglądać u moie bezpłatnie w urzędowych dokumentach, sporządzonych w językach: brazylijskim, ukraińskim, niemieckim i polskim.

Zgłaszajcie się do:
João Mariano Starigradzki — Prudentopolis — Paraná.

OKAZJA!
FAVORITA, fabryka buwła poszukuje kilku młodzieńców we wieku 17-18 lat do robót przy maszynach.

FAVORITA, garbarnia poszukuje zawodowych i silnych garbarzy, lub silnych męczących do stałej pracy w garbarni.

Zgłoszenia przyjmują się w biurze Rua Riachuelo 59.

R. Hatschbach & Cia

Baczność!
CERTAN

Wypróbowany pewny środek w skoncentrowanej płynnej formie do niszczenia pluskw i ich nasienia.

Z najlepszym skutkiem użyty do wytepienia pluskw w mieszkaniach, kasarnach, barach i t. d.

Teplenia robactwa.
U bydła rogatego, koni, świń, kóz i innych zwierząt domowych, jak też i w stajniach.

Zalety:
Szybki i pewny skutek. Żadne uszkodzenie mebli, obicia, ubrań i t. p. — Tania cena.

Szybki i pewny skutek. Żadne nieprzyjemne uboczne zjawiska. Czyszczy skórę i sierść zwierząt domowych.

Sposób użycia:
Certan używa się tylko rozcieńczony w wodzie. Aby otrzymać gotowy do użytku roczyn Certan, należy rozpuścić 50 gramów Certanu w jednym litrze wody, przy równoczesnym mieszaniu.

Niszczenie pluskw:
Miejsca w których się pluskwy gnieźdzą (łóżka, materace, poduszki klinowe, strony odwrócone obrazów ściennych i luster, skrzynie, listwy, ściany pokoi, kąty i t. d.) należy przy pomocy silnego pędzla gruntownie sprządkować 5% owym wodnym roczysem Certanu smarować. Kryjówki pluskw (dziury w ścianach, szary w podłogach i w suficie, pęknięcia w łóżkach i t. d. należy zapiec silną sikawką roczysem Certan skropić (jednoprzemienną sikawką z metalu lub szkła). Aby osiągnąć pewny skutek, należy znajdujące się pluskwy poleć roczysem Certanu. W razie rodu rzeźni iż pod danym kątem gnieźdzą się pluskwy, trzeba go usunąć i spalić. Gołe ściany powinno się następnie roczysem Certanu przepędzować lub skropić.

Niszczenie robactwa u zwierząt:
Znieczyszczanie robactwem zwierzęta domowa należy 5% wodnym roczysem Certanu na całym ciele dokładnie zmyć. Przy zmywaniu głowy powinno się oczy zwierzęcia ręką lub suknom przykryć.

Przy silnym zanieczyszczeniu bydła poleca się skropić, podług w stajni drabinki (w klatkach dla kur) i ściany zmyć roczysem Certanu. Za zamarki, szpary w ścianach należy gruntownie roczysem Certanu obstrzykiwać.

Celem przeszkodzenia ponownemu opadnięciu przez robactwo u zwierząt już oczyszczonych, winno się wszystkie zwierzęta znajdujące się razem w jednej stajni równocześnie w tym samym dniu obmyć roczysem Certanu.

Można nabyć u **Carlos Luhn**
Adres: Caixa Postal Nr. 48 — Rua Riachuelo Nr. 52
Curityba — Paraná.

Dr. Zygmunt Gradowski
ADWOKAT

Po ukończeniu uniwersytetu, mam zaszczyt zawiadomić Stan. Koloniję Polską, iż otworzyłem kancelarię adwokacką i rozstratwia wszelkie sprawy cywilne, kryminalne, spadkowe, rozwodowe i t. d.

BIURO I. MIESZKANIE.
Praca Osorio N. 57. — Curityba.

LEKCYJ MUZYKI
na pianinie i skrzypkach mogą udzielać dawno w Kurytybie znani
Karolowie Skibińscy
którzy w tych dniach wrócili do Kurytyby. Zgłoszenia na lekcje przyjmuje się przy ulicy 1-ro de Março Nr. 20 Kurytyba.

Companha da Navegação
Transatlantica Italiana
„Consulich” Sociedade Triestina de Navegação

Reż. ostrelinie, szybkie połączenie okrętowe za pomocą nowszych i we wszelkie wygody zaopatrzonych parowców pomiędzy Triestem, Genuą, Las Palmas, Santos, Montevideo i Buenos Aires.
Pierwszorządny wikt. Niskie ceny przewozu.
Bezpośrednia służba specjalna dla „Bilhetes de Chamada” w związku z następującymi krajami: Austria, Polska, Bułgaria, Rumunja, Rosja, Turcja i t. d.
Bilety przewozowe (bilhetes de chamada) wręcza się bezpośrednio tym osobom, które się sprowadza, niezależnie od tego czy mieszka w mieście lub na wsi.

WYŁACZNI AGENCI:
Sociedade Anonima „Matinelli”
SANTOS — SAO PAULO — RIO DE JANEIRO
Informacyj u iela agent pomocniczy na Parane **João Nocetti**.
RUA MARCHEAL THEODORO N 83 — CURITYBA — CAIXA POSTAL 248

Baczność!
Prawdziwie tanie ceny znajdziesz w składzie spożywczym
LUCCA & CIA.
Wielki depozyt zboża i nacionalnego win. — Sprzedaż hurtowna i detaliczna
Plac Coronel Eneas (dawno) plac da Ordem, za Kuturą) N 7.

